

ТЕМАТИЧНИЙ СПЕКТР НОВИН В ЕТЕРІ ТЕЛЕКАНАЛУ «РАІ» (М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК) В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВІЙНИ

Тетяна Струтинська,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,

Тернопільський національний педагогічний університету
імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник –

заступник керівника Наукової академії україністики, зарубіжної
філології та соціальних комунікацій,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри журналістики

Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Оксана Кушнір

У 2022 році український медіаринок зазнав значних трансформацій через повномасштабне вторгнення Росії в Україну. Це простежується у зміні тематичного спектру поширюваної інформації, адаптації регіональних медіа до воєнних реалій та появи нових форматів журналістики. Події на фронті, гуманітарна ситуація в зоні конфлікту та питання безпеки стали центральними темами місцевих медіа. Журналісти активно використовують різноманітні платформи, включаючи соціальні медіа та онлайн-канали, для оперативного та об'єктивного повідомлення про події в умовах воєнного конфлікту. Ці зміни визначають нові тренди в українському медіаринку та визначають рівень його готовності до викликів сучасності. До важливих трансформацій можна віднести:

1. Зміну тематичних домінант інформаційного простору: з початком повномасштабного вторгнення регіональні медіа переорієнтували свою новинну політику з підсумкових звітів та місцевих подій на активне висвітлення перебігу воєнних дій, гуманітарної ситуації в зоні конфлікту, життя військовослужбовців та їх родин.

2. Зміну підходу до аналізу подій: регіональні медіа розширили свою експертну базу, включивши в аналітичні програми військових експертів, журналістів з воєнним досвідом, політиків та громадських активістів.

3. Розширення географії новин: у зв'язку з підвищеним інтересом глядачів до подій на фронті та військових операцій, а також еміграцією значної частини населення за кордон, регіональні медіа значно розширили географію новин до всеукраїнських, а подекуди і світових масштабів.

4. Розвиток інтерактивності та онлайн-платформ: зростання попиту на оперативну інформацію про воєнний стан спричинило активний розвиток онлайн-платформ, веб-сайтів та соціальних медіа.

5. Популяризацію ідеї патріотизму: війна стала центральною темою для регіональних медіа, що сприяло підвищенню патріотичного концепту в суспільстві та активізації громадського життя [2].

З початком повномасштабного вторгнення, журналісти регіональних медіа продовжують заповнювати вагому нішу у сучасному інформаційному суспільстві. Один із таких регіональних мовників – івано-франківська обласна телерадіокомпанія «РАІ». Її команда працює над тим, щоб надати об'єктивну та достовірну інформацію про події в регіоні та країні загалом. Журналісти активно взаємодіють із громадою, медіатизують різні аспекти її життя, задовольняють інформаційні запити у новинних випусках. Відкрита взаємодія допомагає не лише інформувати, але й підтримувати спільноту у складний час.

Новинні сюжети ТРК «РАІ» за тематичним наповненням можна розділити на 17 блоків: «Варто знати», «Гроші», «Екологія», «Здоров'я», «Кримінал», «Культура», «Місто», «Наука та ІТ», «Новини компаній», «Політика», «Прикарпаття», «Світ», «Соцрепортаж», «Спорт», «Суспільство», «Топ-новини», «Україна» [4]. Категорії «Прикарпаття», «Україна» та «Світ» вказують на географічний масштаб інформаційних потоків та врахування зацікавленості аудиторії, яка переїхала за кордон. ТРК «РАІ» не виокремлює тематичну рубрику «Війна», адже її відтворено в усіх сюжетах, з фокусом на наслідках повномасштабного вторгнення для Івано-франківщини.

Упродовж лютого–початку березня 2022 року ТРК «РАІ», як і більшість регіональних мовників, зосередила свою увагу на мит-

тевому інформуванні івано-франківської громади щодо офіційних подій в Україні, про що свідчить тематика новинних сюжетів, серед яких: *новини із життя громади в умовах війни* («В Івано-Франківську утворилася черга з людей, які бажають поповнити банк крові», 25.02.2022; «Сигнал сирен», 01.03.2022; «Ситуація в Івано-Франківську», 02.03.2022 тощо); *термінові звернення влади* («Оперативна інформація від начальника Коломийської військової адміністрації», 27.02.2022; «Звернення міністра закордонних справ Дмитра Кулеби до українських військових», 01.03.2022 тощо); *діяльність ворожих сил* («Російські війська залишають мітки на дорогах», 25.02.2022; «Коректувальника вогню – затримано», 02.03.2022 тощо); *благодійність та волонтерство* («Допомога», 27.02.2022; «Ще один центр допомоги фронту», 01.02.2022 тощо) [5].

Однак, уже з березня 2022 року тематичний спектр новинного контенту телеканалу «РАІ» розширився, хоча більшість сюжетів все ще були пов'язані із війною в Україні та зосереджені на соціальній проблематиці: *проблеми внутрішньо переміщених осіб* («Медична допомога маленьким переселенцям», 15.03.2022; «Дубровська громада продовжує приймати тимчасово переміщених осіб», 29.03.2022 тощо); *волонтерство* («Тактичний захист для військових», 14.04.2022; «Об'єднались заради спільної мети», 11.05.2022 тощо); *життя громади під час війни* («Стан справ на Прикарпатті», 15.03.2022; «Про стан справ у Верховинській ТГ», 05.04.2022 тощо); *соціальні дайджести громади* («Як прикарпатці святкуватимуть Великдень в умовах війни», 15.04.2022; «Новий ЦНАП», 10.05.2022 тощо); *економічні проблеми* («Закупи у воєнний час», 05.04.2022; «Працюють моніторингові групи», 12.05.2022 тощо) [5].

Відтак, можна стверджувати про поступову переорієнтацію новинного контенту ТРК «РАІ» на соціально-економічну тематику (у зв'язку з війною та поза нею), яка простежується протягом наступних років. Зокрема, на сучасному етапі функціонування теле-радіокомпанії (березень 2024 року) можна виділити такі тематичні блоки новин: *війна* («Нація добровольців», 15.03.2023; «Жителя Надвірнянської громади Івана Нагорняка нагородили «Золотим

хрестом» від Валерія Залужного», 03.01.2024; «У Іванівцях вшанували пам'ять сотенного “Спартана”», 07.02.2024 тощо); *волонтерство* («Пів сотні спальників, карімат та енергетичні напої», 13.02.2023; «100 авто для ЗСУ», 23.06.2023; «Дві сотні шкарпеток для бійців від франківок», 11.01.2024 тощо); *ВПО* («Житло для ВПО», 13.02.2023; «Гарячі обіди для ВПО», 10.05.2023 тощо).

Найбільш чисельною та різноплановою є *соціально-економічна* проблемна група з такими підтемами: *фінанси* («Прикарпаття поповнило бюджет на майже 70 мільйонів гривень завдяки приватизації майна у 2023 році», 12.01.2024; «На Прикарпатті скасували тендери на понад 43 млн гривень, щоб направити ці кошти на ЗСУ», 15.02.2024 тощо); *бізнес* («Розвиток малого бізнесу в Івано-Франківську: прокат та продаж дитячих товарів», 15.02.2024; «В Івано-Франківську відбувся захід «Інвестиційне меню Івано-Франківськ», 22.02.2024 тощо); *критичні ситуації* («Критична ситуація у Калуші: через борги «Карпатнафтохіму» частина міста може залишитись без тепла», 02.01.2024; «Як Івано-Франківськ справляється зі снігом і морозом», 09.01.2024 тощо); *послуги* («Доступність, якість та раціональне спрямування ресурсів: яким був 2023 рік для медицини на Прикарпатті», 02.01.2024; «В Івано-Франківську триває програма переходу на індивідуальне опалення», 20.02.2024 тощо); *покращення* («У Коломиї відкрили новий громадський простір для активних мешканців громади», 04.01.2024; «Прикарпаття збільшує інвестиції у нове обладнання та укриття для навчальних закладів», 02.02.2024 тощо) [5].

Отже, вирізняється тенденція до стійкої переваги соціально-економічних питань у новинних сюжетах телеканалу «РАІ», які в основному пов'язані з воєнним конфліктом. Однак збільшення кількості матеріалів про покращення життя громади Івано-Франківська, фінансові звіти, цінову політику та інші теми свідчать про поступове відведення військової проблематики на другий план у новинах регіонального телеканалу.

Список використаної літератури

1.Бондаренко П., Печончик Т., Сухарина А., Яворський В. Виклики для свободи слова та журналістів в умовах війни: соціологічне

- дослідження. Київ : Центр прав людини ЗМІНА, 2023. 56 с. URL: <http://surl.li/nragm> (дата звернення: 08.04.23).
2. Заславський Є. Стан українських регіональних медіа 2023 року. *Media Development Foundation* : офіційний веб-сайт. 2023. URL: <https://research.mediadevelopmentfoundation.org/> (дата звернення: 06.04.23).
3. Матвієнків С. Регіональні медіа: визначення поняття та особливості функціонування в умовах російсько-української війни 2022 року. *Російсько-української війни (2014–2022 рр.): історичні, політичні, культурно-освітні, релігійні, економічні та правові аспекти* : матеріали конференції. Рига, Латвія: “Baltija Publishing”, 2022. С. 992–999. URL: <http://surl.li/fqxim> (дата звернення: 08.04.23).
4. Телерадіокомпанія РАІ : офіційний вебсайт. 2024. URL: <https://rai.ua/> (дата звернення: 08.04.23).
5. ТРК «РАІ»: медіа/новинна компанія. *Офіційна Facebook-сторінка*. 2024. URL: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063475576480> (дата звернення: 08.04.23).